

LBRIS

We know
books

Manuel de Lope
PERLELE CĂLĂTOARE

Traducere din limba spaniolă
ADRIANA STERIOPOL

editura rao

CUPRINS

O vizită neașteptată / 9
<i>Șiragul de Mărgăritare de la Golful Persic</i> / 19
În aceeași noapte / 37
Conversația cu Magnatul / 61
Kauffman reflectează / 99
Un bandit și jumătate / 115
Kauffman are dovada / 130
Grăsanul clarifică unele lucruri / 141
Kauffman se cherchește / 151
Cină acasă la Marele Duce / 165
Moartea în tricou / 184
Noaptea erotică / 213
Ziua cea mai lungă / 236
Îngerul exterminator / 271
Întoarcerea familiei Kauffman / 307
Sfârșitul petrecerii / 351

O VIZITĂ NEAȘTEPTATĂ

În ziua de 3 august, cu puțin timp înainte de închiderea biroului de avocatură în vederea concediului, au apărut mai mulți gândaci în biroul lui Alfredo Kauffman, prestigiosul avocat și unul dintre cei mai solicitați consilieri juridici din oraș. Un gândac a fost văzut croindu-și drum spre un ungher ca să-și găsească refugiu într-o crăpătură din parchet. Alți doi gândaci au fost descoperiți împerechindu-se în coșul de hârtii. Un al patrulea gândac și-a ridicat sfidător antenele în seif, fără să se știe cum de reușise să se vâre acolo. În după-amiaza aceea, Kauffman venise la birou să ia niște hârtii și să angajeze o firmă care să acționeze fără complexe, aplicându-le gândacilor soluția finală.

— Șobolani? De unde ați scos-o că în biroul meu ar putea exista șobolani? exclamă avocatul.

Își slăbi nodul cravatei. La telefon vocea insista, iar avocatul răspunse.

— Gândaci. Ceva care să stârpească gândacii.

Interlocutorul său înțelese în cele din urmă și avocatul îi dictă adresa și numărul de telefon al biroului. Era urgent. Nu era nevoie să dea explicații. Pur și simplu avea nevoie să-i stârpească. De la celălalt capăt al firului, vocea îi dădu asigurări pentru cea mai mare eficiență. Doar atunci se arătă avocatul satisfăcut. Închise telefonul și își întinse

picioarele. Nimic nu-l mai împiedica să părăsească biroul și să-și înceapă concediul. Nimic nu împiedica acest fapt și la asta se gândea când îl întrerupsese o vizită neanunțată.

– Cu ce vă pot fi de folos? îi spuse necunoscutului care îl privea în tăcere.

Vizitatorul își dresе glasul. Își aplecă bustul fără să dea drumul mapei pe care o ținea strâns cu amândouă mâinile. Își întinse gâtul, căutând cea mai mare confidențialitate.

– Sunteți avocatul Alfredo Kauffman? îl chestionă el cu precauție.

– Așa spune plăcuța de la intrare.

– Într-adevăr. Sunteți Alfredo Kauffman?

– În persoană.

– Mă așteptam să mă primească vreunul dintre asociații dumneavoastră, spuse bărbatul cu o ironie feroce, aruncând o privire spre gândacii care mișunau în jurul său.

– Cu ce vă pot fi de folos? repetă avocatul, simțindu-se aruncat între gândacii destinului.

Bărbatul se instalează comod, lipindu-și genunchii. Era o persoană mărunță de statură, cu umeri înguști, nas lung și mustață subțire. Avea ochi rotunzi, cu o amplă și rece sclipire albă. Părea că e trecut de cincizeci de ani și nimic din înfățișarea lui, cu excepția costumului bine croit și a verghetei de aur care îi strălucea pe deget, nu-i trăda profesia. Aniceto Kauffman, bijutier, se citea pe cartea de vizită pe care o lăsase pe masa acoperită cu piele, înainte de a fi luat loc în jilțul rezervat vizitatorilor. Avocatul îl examină cu perspicacitatea dobândită în meserie după mulți ani de evaluare a dosarelor. Stofa Prince de Galles de bună calitate era potrivită pentru un bijutier, socoti avocatul, tot așa cum aurul corespundea cu fidelitatea matrimonială. Mâinile fine, care păreau de fildeș, în penumbră, cu nobile vene albastrii, se puteau juca ușor cu diamantele

pe un dreptunghi de fetru. Dar ceea ce nu se mai potrivea era adresa de pe cartea de vizită. Aniceto Kauffman, bijutier, piața Neajutorăților, numărul 2. Alfredo Kauffman cunoștea cartierul. Se bucurase de un anumit renume gastronomic prin două sau trei restaurante. Nu se afla departe de un vechi abator. Dar să te gândești la un bijutier instalat în piața Neajutorăților era ca și cum te-ai fi așteptat la un magazin de *haute-couture* în împrejurimile unei închisori de femei, sau la o invazie de gândaci într-un celebru birou de avocatură din Madrid. Dar gândacii erau acolo, în biroul lui Alfredo Kauffman, avocat și consilier juridic, așa cum era menționat pe placa de aramă de pe ușa vestibulului acoperit cu covoare orientale moi. Atunci, de ce să nu-ți imaginezi un magazin de bijuterii în cartierul vechiului abator? De ce să nu accepți un Kauffman bijutier? Cu cartea de vizită a necunoscutului Kauffman între degete, avocatul Kauffman repetă pentru a patra oară întrebarea inevitabilă.

– Cu ce vă pot fi de folos, domnule Kauffman?

Bijutierul îi răspunse cu altă întrebare.

– Sunteți însurat, domnule avocat?

Kauffman îl privi pe Kauffman cu surprindere.

– De ce doriți să știți?

Bijutierul își lipi și mai mult genunchii și își împinse bărbia înainte cu lăcomie.

– Problema care mă aduce la dumneavoastră o va înțelege mai bine un bărbat însurat, explică el. Este o problemă legată de bijuterii. De perle, ca să fim mai exacți. Un bărbat însurat știe despre ce este vorba, mai ales dacă mijloacele sale materiale i-au permis să-i dăruiască vreo dată soției sale un colier de perle. Este acesta cazul dumneavoastră, domnule Kauffman?

Avocatul oftă. Un nebun. O puzderie de gândaci și un nebun în biroul său. Regretă că se afla singur în biroul de avocatură. Secretarele plecaseră în vacanță, iar el însuși își luase la revedere cu câteva minute mai devreme de la agentul de pază.

Bijutierul Kauffman insistă.

– Nu-i așa, domnule Kauffman?

– Să zicem că i-am dăruit odată soției mele niște perle, admise avocatul, știind la ce se referă bijutierul. Toată presa dezvăluise cadoul făcut de către avocatul Alfredo Kauffman soției sale, un colier de perle pe care renumitul avocat plătise la o licitație o mare sumă exprimată în milioane, și anume legendarul *Șirag de Mărgăritare de la Golful Persic*, un colier triplu cu broșă de rubin, care supraviețuise unei revoluții și celor două războaie și pe care împărăteasa Zita¹ îl purtase cu strălucire la Lequeitio², și care mai târziu trecuse în mâinile unui puternic bancher, iar în cele din urmă, după o lungă perioadă cât fusese admirat în taina celor mai restrânse reuniuni, ieșise cu anumite speranțe pe piața bijuteriilor. Revistele dăduseră informații despre licitație și achiziție. Bijutierul Kauffman nu putea să ignore faptul. Kauffman făcu un gest de lehamite. S-a spus, de asemenea, că avocatul nu achiziționase *Șiragul de Mărgăritare de la Golful Persic* pentru el, nici ca să i-l dăruiască soției sale, ci că acționase în numele unui client misterios și cu dare de mână. Aceasta părea să fie mai mult

¹ Zita de Bourbon Parma (1892–1989), ultima împărăteasă a Imperiului Austro-Ungar între anii 1916–1918, soția împăratului Karl I de Habsburg-Lorena al Austriei și Rege al Ungariei sub numele de Károly al IV-lea (1887–1922). (n.tr.)

² Mică localitate situată pe malul Golfului Vizcaya, în provincia spaniolă Țara Bascilor, unul dintre locurile de exil ale împărătesei Zita. (n.tr.)

în concordanță cu atitudinea deloc frivolă a unui consilier juridic, profesie despre care se presupune că nu îndeamnă la risipă. Dar câte nu puteau să-și imagineze cronicarii înaltei societăți?

– Aveți cumva de-a face cu presa? întrebă avocatul.

Bijutierul Kauffman zâmbi.

– Absolut deloc.

– În cazul acesta, să presupunem că i-am cumpărat recent soției mele un colier de perle.

Satisfăcut în aparență de răspunsul ambiguu, bijutierul Kauffman continuă.

– Mă bucur că sunteți un om discret, domnule Kauffman. Este prima calitate a unui avocat, spuse bijutierul, lăsând să se înțeleagă că avea cunoștință de dubla versiune a poveștii și că, așa stând lucrurile, avocatul era cel pe care îl căuta ca interlocutor.

– Mulțumesc, spuse avocatul.

– Dar să presupunem, de asemenea, că ați acționat în numele unui client misterios și cu dare de mână, ceea ce vă va face să bănuieți că am cunoștință de adevărata identitate a cumpărătorului.

Avocatul Kauffman nu răspunse. Îl privi pe bijutier cu neîncredere. Vocea acestuia era delicată, insinuantă. Introducea o mică vibrație electrică în penumbra biroului. De ce l-ar fi primit, dacă nu din curiozitatea pe care i-o stârnise coincidența numelor de familie? O dungă de lumină îi trecea peste piept, acolo unde mâinile lui strângeau mapa. Chipul îi apărea parcă decapitat de o a doua dungă de lumină.

– Haideți, domnule Kauffman, toată lumea din branșă știe că un anumit magnat al oțelului, al transporturilor, al alimentației și cine știe al căror altor domenii, este fericitul proprietar al *Șiragului de Mărgăritare de la Golful Persic*,

fie că se află sau nu se află în proprietatea sa, fie că îl poartă soția sa ori doarme închis într-o casetă de valori. Identitatea acestui om, pe care îl vom numi Magnatul sau Marele Duce, a fost sugerată în mediile cel mai bine informate. Dar nu acest fapt m-a adus aici. V-ați temut să nu fiu cumva reporter?

– M-am temut, răspunse Kauffman.

– Puteți alunga aceste temeri, spuse bijutierul. Ceea ce mă aduce aici este o ofertă pe care nici dumneavoastră, nici, să zicem, Magnatul nu o veți putea respinge.

Avocatul Kauffman se rezemă de spătarul scaunului. Bijutierul Kauffman zâmbi. Mustata subțire se deschise într-un accent circumflex la pronunțarea poreclei care sugera o avere personală cu multe zerouri și care transforma în simpatie ceea ce era o dovadă de viclenie.

– Mi-ar pica bine un păhărel, spuse el, aruncând o privire de jur împrejur.

Avocatul se întoarse spre un dulăpior de mahon din spatele lui și scoase o sticlă de whisky și un singur pahar, pe care le așeză pe masă. Kauffman lăsa mapa pe podea și își turnă în pahar. Vorbea mai bine după ce își limpezise gâtul cu o dușcă. Îi dispăruse vocea insinuantă cu îndepărtate rădăcini semite și vorbea acum cu franchețea băutorului încercat.

– Știți câți Kauffmanii sunt în cartea de telefon?

– Nu.

– Trei Kauffmanii. Sau Kauffmans. Primul este un fabricant de cârnăciori. Al doilea Kauffman este avocat, spuse bijutierul cu o ușoară înclinare a capului. Al treilea Kauffman, domnule Kauffman, sunt eu. Întâmplarea a făcut ca dumneavoastră și cu mine să trebuiască să fim legați printr-un colier de perle și nu încape îndoială că

numele de Kauffman mi-a înlesnit intrarea în acest birou. Acum vreau să vă arăt ceva. Sunteți nictalop?

– Poftim?

– Ochii dumneavoastră văd în întuneric?

– Păi... Nu.

– Atunci ar trebui să aprindeți lampa aceea ca să vedeți niște fotografii.

Avocatul ridică storul și soarele implacabil al după-amiezii se năpusti în birou. Era o inundație de lumină. Coborî din nou storul și aprinse o lampă cu străluciri de nichel care desenă un oval de lumină satinată pe pielea fină a mesei de scris. Cerând cu nerușinare ceva de băut și lumina unei lămpi, bijutierul Kauffman lua inițiativa și puneă stăpânire pe circumstanțe, ceea ce îl irita doar foarte superficial pe avocatul Kauffman, mai curând curios să vadă ce voia să-i arate bijutierul, decât susceptibil. Bijutierul Kauffman deschise mapa. Măinile îi intrară în cercul de lumină al lămpii ca să lase pe pielea de pe masă niște fotografii. Într-un scurt schimb de mâini, ca la levata unui joc de cărți, avocatul le primi.

Recunoscuse lesne prima fotografie. Provenea din catalogul licitației și pe ea se vedea *Șiragul de Mărgăritare de la Golful Persic*, răsfirat pe o țesătură albastră, aruncând suave sclipiri, asemenea unor tentații cu reflexe irizate. Cea de-a doua fotografie, pe o hârtie mai groasă, culeasă probabil din arhiva vreunui fotograf particular, era portretul unei femei mature, necunoscute, cu trăsături lătarețe și grăsime din abundență. Figura ei amintea de copioasa prezentare de cârnăciori dintr-o cârnățarie, într-o arcimboldiană¹ reconstituire a trăsăturilor ei deasupra orbitoarei expuneri

¹Termen derivat de la numele pictorului italian Giuseppe Arcimboldo (1527–1593), autorul unor portrete compuse, în stil manierist, din flori și fructe, din scoici și pești, toate desenate. (n.tr.)

a *Șiragului* de perle care i se revărsa pe decolteu. La gușa dublă a femeii se adăugau cele trei șiruri ale colierului. Expresia ei radioasă, deși înfundată în grăsime, indica o situație moderat de plăcută, poate o nuntă, sau oricare alt eveniment social. Avocatul își ridică ochii.

– Cine este?

Bijutierul își apropie chipul de lampă cu un aer de confidențialitate.

– M-ați putea crede? Este vorba despre doamna Kauffman. Avocatul îl privi descumpănit.

– Oh, nu. Nu este doamna Kauffman pe care v-o imaginați, se grăbi să adauge bijutierul cu un zâmbet. Eu sunt singurul dintre cei trei Kauffmani care nu și-ar fi putut permite luxul de a-i dărui soției sale un asemenea colier. Este vorba despre primul Kauffman.

Avocatul se simți brusc cufundat într-un coșmar.

– Kauffman?

– Fabricantul de cârnăciori, confirmă bijutierul Kauffman.

Bijutierul își dresă glasul și în puține cuvinte explică averea incalculabilă pe care un om cu spirit întreprinzător o poate strânge fabricând cârnați, avere cel puțin tot atât de considerabilă precum a aceluia individ misterios, Magnatul sau Marele Duce, al cărui adevărat nume avocatul Kauffman se angajase să nu-l pronunțe. Într-adevăr, primul Kauffman fusese unul dintre posesorii *Șiragului de Mărgăritare de la Golful Persic* până când a rămas văduv, iar soția sa purtase colierul, așa cum se putea vedea în acel instantaneu.

Avocatul întoarse privirea către fotografie.

– Nu este uimitor? spuse bijutierul, sărind în sus de bucurie.

– Domnule Kauffman..., începu avocatul.

– Îmi puteți spune Aniceto.

– Domnule Kauffman, nu știu unde vreți să mă aduceți.

Bijutierul Kauffman se retrase din cercul de lumină și se rezemă de spătar, încrucișându-și mâinile pe piept într-o atitudine clericală.

– Aruncați o privire asupra celei de-a treia fotografii, spuse el, neluând în seamă observația avocatului.

Avocatul Kauffman îi dădu ascultare. Cea de-a treia fotografie era o veche calcografie, în alb și negru, provenind de la vreun ziar sau o revistă ilustrată, tăiată cu grijă cu foarfeca și lipită pe un carton subțire ca să i se dea o anumită rigiditate. Avea granulația mare a vechilor instantanee și în ea se vedea o doamnă cu o înfățișare distinșă, într-o atitudine pe jumătate sugestivă, pe jumătate protocolară, fără să fie lipsită de îngâmfare. Imaginea nu permitea să poată fi apreciată în întreaga ei complexitate o coafură extraordinar de elaborată. Avocatul o recunoscuse pe împărăteasa Zita, fără îndoială pe vremea palatului său de la Lequeitio, în ultima perioadă de splendoare a Habsburgilor, deveniți niște tinichele strălucitoare, de-acum târzii, păstrând patina unui trecut care, deși milenar, era cam veștejit și perimat, de parcă secolele s-ar fi transformat în rictus și grimă de teatru pentru aparatul de fotografiat al vreunui jurnalist local. Împărăteasa purta la gât *Șiragul de Mărgăritare de la Golful Persic*. Calitatea proastă a fotografiei te împiedica să prețuiești fantasticul luciu al perlelor, dar se puteau preciza în amănunt caracteristicile colierului. Împărăteasa Zita îl purta cu strălucirea demnității castei sale. Avocatul strânse la un loc fotografiile după ce le examinase cu o ultimă privire și își ridică ochii spre interlocutorul său.

-- Ei bine?

– *Șiragul de Mărgăritare de la Golful Persic*, nu-i așa? spuse bijutierul.

LIBRIS

We know
books

– Așa se pare.

– În trei versiuni și la un interval de o jumătate de secol, semnală bijutierul. Nu observați nici o diferență?

Avocatul reveni la fotografii și le verifică, având un aer sceptic.

– Nu, nu o văd.

– Nu o vedeți?

– Nu o văd, repetă avocatul.

– Vă voi spune eu care este diferența, spuse Aniceto Kauffman. Dar, mai întâi, vă voi povesti istoria colierului.

ȘIRAGUL DE MĂRGĂRITARE DE LA GOLFUL PERSIC

– Dumneavoastră ați văzut colierul? întrebă bijutierul.

– Ce vreți să spuneți prin asta?

– Ați avut dinaintea ochilor dumneavoastră, în prezența dumneavoastră, expus admirației dumneavoastră, etalat spre uimirea dumneavoastră, *Șiragul de Mărgăritare de la Golful Persic*?

– Da, dinaintea propriilor ochi, răspunse Kauffman.

– Atunci, mă veți înțelege mai bine, spuse bijutierul pe un ton sentențios.

Și continuă.

– Pentru că aceasta nu este o problemă de bani, nici de prestigiu, nici de etică în afaceri, pentru că acolo unde intră în joc fascinația, dispar valorile universale; vreau să spun, dispar valorile pământești, etica, prestigiul, banii, ca să lase loc poftelor pentru obiectul dorit și sacrificării propriului orgoliu pentru el. Jucați tenis, domnule Kauffman?

– Câteodată.

Bijutierul Kauffman închise ochii căutându-și inspirația.

– Când jucătorul curajos și zvelt își înalță privirea spre soarele orbitor ca să servească...

Bijutierul Kauffman își înalță brațele ca să creeze o metaforă pe care o dezvoltă treptat cu intonații lirice și sentințe categorice. Adevărul este că avocatul Kauffman